

Dječji vrtić Zvezdica mira
51 000 Rijeka
Frana Kresnika 8

KLASA: 003-01-23-01

URBROJ: 2170/01-54-01-23-05

Rijeka, 28.09.2023.

Sukladno članku 15. st. 4. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine 10/97., 107/07., 94/13. i 57/22.) i Statuta Dječjeg vrtića Zvezdica mira u Rijeci, na sjednici Upravnog vijeća Dječjeg vrtića Zvezdica mira održanoj **28. 09. 2023.**, na prijedlog ravnateljice donesen je

KURIKULUM
DJEČJEG VRTIĆA ZVJEZDICA MIRA
od pedagoške godine 2023./2024.

Rijeka, rujan 2023.

Županija: PRIMORSKO–GORANSKA

Grad: RIJEKA

Adresa: Dr. Frana Kresnika 8 Rijeka

e-pošta: zvjezdicamirarijeka@gmail.com

URL: www.zvezdica-mira.hr

Telefon: 051/676-281

OIB: 09340020668

Osnivač: Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog riječke provincije

Vrtić ima višegodišnju neprekidnu odgojno obrazovnu djelatnost od 1987.godine

Godina osnivanja: 1998.

Ravnateljica: Marija Prodan s. Gracijana

Ustanova je upisana u Trgovački sud u Rijeci pod registarskim brojem (MBS) 040131583
dana 22. srpnja 1998. godine

Sadržaj:

Uvod.....	4
1. KURIKULUM	5
1.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma	6
1.2. Struktura predškolskoga kurikuluma.....	6
1.3. Područja temeljnih kompetencija	7
1.4. Naša vizija kurikuluma vrtića.....	8
1.4.1. <i>Prostorno-materijalni kontekst</i>	10
1.4.2. <i>Vremenski kontekst</i>	11
1.4.3. <i>Komunikacijski kontekst</i>	11
1.5. Kurikulum Dječjeg vrtića Zvezdica mira	12
1.6. Načela odgojno obrazovnog rada	13
1.7. Vrijednosti koje oblikuju naše odgojno obrazovno djelovanje	14
2. PROGRAMI	16
2.1. Redovni program	16
2.2. Montessori program.....	19
2.3. Program katoličko-vjerskog odgoja.....	20
2.4. Program predškole	23
2.5. Program za roditelje.....	24
3. NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA	26
4. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE ..	27
5. OSIGURANJE KVALITETE	29
6. SMJER PROFESIONALNOG RAZVOJA STRUČNIH DJELATNIKA.....	29

Uvod

Dječji vrtić “Zvezdica mira” u Rijeci, sa sjedištem u ulici Dr. Frana Kresnika 8, nalazi se u zgradi u sklopu Samostana sestara milosrdnica. Osnivač je Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog, Provincijalna uprava riječke provincije, Rijeka, Dr. Frana Kresnika 15. Dječji vrtić je javna predškolska ustanova privatnog statusa. Sveti Vinko Paulski je duhovni utemeljitelj Družbe i poznat je kao veliki animator i osnivač karitativno socijalnih ustanova u Parizu. Jedan od mnogih vidova Vinkove ljubavi je briga za djecu. U tu aktivnost uključuje i svoje duhovne kćeri – današnje sestre milosrdnice.

❖ NAŠA VIZIJA

Biti vrtić koji će stvarati uvjete za potpun i cjelovit razvoj djetetove osobnosti u kojem će se dijete osjećati sretno, zadovoljno i zaštićeno a što doprinosi kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti obiteljskog i društvenog života. Smjernice naše vizije su u duhu autentične kršćanske duhovnosti, po kojoj smo i prepoznatljivi.

❖ NAŠA MISIJA

Odgojno-obrazovni rad, nošen kršćanskim vrijednostima, temeljiti na djetetovim sposobnostima i omogućiti mu dovoljno prostora za istraživanje, stjecanje novih iskustava, pronalaženje vlastitih puteva razmišljanja, igre i učenja kroz igru, uz uvažavanje razvojnih i posebnih potreba i prava djeteta i poticanje njegove aktivne uloge u procesu.

1. Kurikulum

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je službeni dokument propisan u Republici Hrvatskoj koji sadrži temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja djece u vrtiću. Sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve, generirane iz višegodišnjih iskustava razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića u Republici Hrvatskoj i dosega hrvatskih i međunarodnih znanstvenika u području teorije ranog i predškolskog odgoja. Predstavljaju okosnicu oblikovanja odgojno-obrazovnoga procesa i kurikuluma svakog vrtića, kao i sustava ranog i predškolskog odgoja u cjelini.

Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi određenog vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija.

Uvažavajući najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta – temelji se na dobrom razumijevaju djeteta – njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kognitivnih strategija i stilova učenja, profila inteligencije, modaliteta i kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i dr. potencijala. Kurikulum ranog odgoja otvoren je, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Holistička, tj. integrirana priroda kurikuluma podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikuluma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit.

Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Zato veću vrijednost imaju ona odgojno-obrazovna djelovanja koja djeci omogućavaju „učenje učenja“ – nego učenje određenih sadržaja. Razvoj kurikuluma započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći, surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces.

1.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikulumuma

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti te društveno okružje za kvalitetan život djeteta. Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjelovit razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.). Na taj se način potiče razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Nizom aktivnosti i poticaja stvaraju se osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju. Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja, zahtijeva njihovo međusobno razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja prema potrebama i razvojnim mogućnostima djeteta.

1.2. Struktura predškolskoga kurikulumuma

Temeljna struktura predškolskoga kurikulumuma podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete stječe kompetencije:

- ja (slika o sebi)
- ja i drugi (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica)
- svijet oko mene (prirodno i šire društveno okružje, kulturna baština, održivi razvoj).

U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnoga procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnoga rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.3. Područja temeljnih kompetencija

Područja kompetencija
Komunikacija na materinjem jeziku
Komunikacija na stranim jezicima
Matematička kompetencija i osnove kompetencije u prirodoslovlju
Digitalna kompetencija
Učiti kako učiti
Socijalna i građanska kompetencija
Inicijativnost i poduzetnost
Kulturna svijest i izražavanje

- **Temeljna znanja:** usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore, odnose s drugim osobama u svom okruženju te sa svijetom u kojem živi i koji ga okružuje. Očekuje se da dijete usvoji informacije, tj. izgradi znanja koja mu omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima, te međudjelovanje sa sadržajima učenja, osiguraju mu kvalitetnu prilagodbu trenutačnom okruženju te ga kvalitetno osposobe za izazove koji ga očekuju kao što je, primjerice, polazak u školu.
- **Vještine i sposobnosti:** stjecanje i razvoj vještina učenja, povezivanja sadržaja, logičkog mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema; sposobnost propitivanja vlastitih ideja i zamisli djeteta te argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja; sposobnost identifikacije različitih izvora učenja i njihove raznovrsne primjene; preuzimanje inicijative, (samo) organizacije vlastitih aktivnosti i vještina vođenja; sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.) i potreba drugih te njihova zadovoljavanja na društveno prihvatljiv način; sposobnost uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba); razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima; sposobnost zajedničkoga (usklađena) djelovanja djeteta s drugima (drugom djecom i odraslima); sposobnost odgovornog ponašanja prema sebi, drugima i okružju (prirodnom i materijalnom); etičnost, solidarnost, povjerenje i tolerancija u komunikaciji s drugima; sposobnost (samo)poticanja na djelovanje, (samo)organiziranja i (samo)vođenja aktivnosti; samostalnost u obavljanju aktivnosti

(samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja); mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima (okretnost i prilagodljivost); stvaranje i zastupanje novih ideja (kreativnost); sposobnost promišljanja i samoprocjene vlastitoga rada i postignuća; inicijativnost, inovativnost i poduzetničke sposobnosti.

- **Vrijednosti i stavovi:** prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva kroz ljubav, dobrotu, odgovornost, toleranciju, iskrenost, empatiju...

1.4. Naša vizija kurikuluma vrtića

Naš vrtićki kurikulum predstavlja implementaciju Nacionalnog kurikuluma za rani predškolski odgoj s posebnostima koje nosi naša kršćanska orijentacija izrečena u Programu katoličkog vjerskog odgoja djece predškolske dobi, koji je utkan u samu registraciju svih katoličkih vrtića u Republici Hrvatskoj.

Djetetov razvoj počinje upoznavanjem samog sebe i otvara se u svijet i odnose s drugima. Svojim ćemo radom brinuti da osiguramo izazove koji će omogućiti raznolikost iskustava kojima će djeca uz vlastitu aktivnost stjecati znanja i iskustva o svijetu što ih okružuje, a istovremeno razvijati sposobnosti za razvoj uma i mašte, prosuđivanje i osjećaj odgovornosti.

Također na poseban način senzibilizirati dijete za njegovu duhovnu dimenziju kao potrebu koja ga čini osjetljivijim za otkrivanje, primanje i oblikovanje njegova života u odnosu prema sebi, drugomu te na poseban način prema Bogu.

Za uspješan odgoj djeteta značajan je odnos obitelji i ustanove. Obitelj i vrtić u utjecaju na dijete međusobno se povezuju i isprepliću. Uz sveukupnost pedagoških djelovanja i duhovna komponenta stvara važnu pretpostavku cjelovitog razvoja osobnosti i u svemu nastoji odgovoriti potrebama društva, posebice roditeljima koji ovaj vrtić zbog ove komponente i ostalih kvaliteta odabiru za svoje dijete.

U našem vrtiću posebno mjesto u radu zauzima građenje profesionalnih, suradničkih i partnerskih odnosa s roditeljima. U tom kontekstu osobit trud ulaže se u stvaranje osobno i socijalno ohrabrujuće situacije za aktivnu i ravnopravnu interakciju i komunikaciju odgojitelja i roditelja.

Vrtić predstavljaju i radnici koji svojim znanjem, kompetencijama, vrijednostima i kulturom življenja omogućuju kvalitetu življenja u vrtiću svoj djeci i ujedno razvijaju identitet i posebnost svakog pojedinca. Život i rad u vrtiću temelji se na međusobnoj odgovornosti i razvijanju kulture dijaloga usmjerenog na dobrobit djeteta, te kvalitetno reagiranje i konstruktivno rješavanje problema vezanih uz odgoj i razvoj djece.

Ovdje smo zbog djece i za djecu kojoj želimo omogućiti sigurno i poticajno okruženje za rast i razvoj. Roditelje ćemo dosljedno i korektno izvješćivati o razvoju njihovog djeteta, a radit ćemo i na vlastitom stručnom i profesionalnom razvoju. Naša vizija Kurikuluma teži osiguranju uvjeta potrebnim za cjeloviti razvoj svakog djeteta.

Odgojno-obrazovna očekivanja donose odgojitelji i stručni suradni(k)ci poznavajući potrebe djece (tjelesne, emocionalne, spoznajne, socijalne, komunikacijske, duhovne i sl.); te njihove individualne potencijale, a odnose se na razvoj temeljnih kompetencija: znanja, vještina, stavova, kreativnosti, inovativnosti, kritičkog mišljenja, inicijativnosti, estetskog vrednovanja, odgovornosti, odnosa prema sebi, drugima i okolini dr. Pri tom je igra osnovni model učenja i cjelovitog razvoja djeteta.

To se postiže otvorenim didaktičko-metodičkim sustavom koji djeci i radnicima u odgoju i obrazovanju omogućuje slobodu u izboru sadržaja, metoda i oblika rada što je preduvjet razvoja kreativnog mišljenja, autonomije i odgovornosti. Pri tom je zadaća odraslih pružati odgovarajuće poticaje i inicijativu za suradničko učenje.

Način na koji potičemo aktivno i suradničko učenje djece jest konstantno stvaranje primjerenog okruženja. Stimulirajuće okruženje jest ono u kojem prevladavaju pozitivne društvene interakcije i međusobno povjerenje. U takvom okruženju djeca razvijaju socijalne vještine i kompetencije. Odgojitelji podržavaju suradničko učenje djece kroz posebne

strategije podrške, oblikujući materijalno, socijalni i vremenski kontekst, vodeći pri tom računa o spoznajama psihologije ranog razvoja. Ovdje su posebno važne činjenice da dijete u procesu aktivnog učenja samo inicira aktivnosti na temelju vlastitih interesa, samo bira materijale i odlučuje što će s njima činiti. U procesu aktivnog istraživanja materijala, tijekom kojeg dijete ima direktno iskustvo manipuliranja, preoblikovanja i kombiniranja, koristi se svim osjetilima, a svoje iskustvo verbalizira.

Organizaciju rada odgojitelja u suvremenom oblikovanom okruženju nadograđivat ćemo onim što podiže kvalitetu boravka i rada i mijenjati što šteti kvaliteti življenja, prema stvarnim potrebama djece i odraslih. Mi smo u svakodnevnom kontaktu, u suživotu, zbog čega je važno da smo svi zadovoljni. Dobro je prepoznati u sebi i priznati da nam se javlja otpor promjenama, i što je to što držimo najtežim dijelom mijenjanja. Doći do razine svjesnog mijenjanja pristupa radu omogućit će nam da se i mi profesionalno razvijamo. (npr. primjena tradicionalnog načina rada odgojitelja, u kom se najčešće ometa spontanost dječjih aktivnosti i igre i prirodnost situacijskog učenja).

1.4.1. Prostorno-materijalni kontekst

U bogatom i poticajno prostorno-materijalnom okruženju omogućujemo djeci slobodan izbor aktivnosti, mogućnost korištenja svih prostora u vrtiću, međusobnu interakciju s djecom i odraslima. Odgojitelj organizira prostor za igru djece, koji trebaju biti privlačni i ugodni za boravak, dajući osjećaj topline i sigurnosti. Materijali su složeni na dohvata djece, primjereni razvojnim kompetencijama i interesima djece, sigurni, uredni i estetski vrijedni. Pravilno strukturiran prostor svojim rasporedom djeci omogućuje različite socijalne interakcije, u manjim ili većim grupama, ali istovremeno nudi priliku za osamu djeteta i njegovu samostalnu aktivnost. Kroz bogatu ponudu konkretnih i djetetu zanimljivih materijala potiče se aktivno konstruiranje znanja tj. učenje činjenjem.

Raznovrsnost, dostupnost, količina i način ponude materijala promovira neovisnost i autonomiju učenja djeteta. Pokrivenost prostora prisutnim odgojiteljima omogućava uvid u aktivnost djeteta i nužne intervencije ovisno o situaciji, interesu i potrebi djeteta. Odgojitelji imaju mogućnost daleko kvalitetnijeg zajedničkog rada u neposrednom procesu (3 – 3,5 sata) što se definitivno odražava na kvalitetu odgojno obrazovnog rada i personaliziranom pristupu djeci.

Temelj svih promjena i napretka je aktivno uključivanje u istraživanje vlastite prakse i timskom radu koji za cilj treba imati samo jedno – 'promjenu' kulture vrtića u skladu s pravom i potrebom djece. (npr. jutarnji prihvati djece u različitim sobama koji neće doživljavati prostor kao čekaonicu nego mogućnost uključivanja u nove igre, upoznavanja šire sredine, doživljaj susreta odgajatelja sa svakim djetetom).

Atrij je posebnost katoličkog vrtića, koji je također dio djetetovog okruženja. Naziv *Atrij* izabrala je Marija Montessori pozivajući se na kršćanska razdoblja u kojima je atrij predstavljao peristilno dvorište ispred bazilike, koji je služio kao okupljalište za prijelaz iz ulice u crkveni prostor. To je bio prostor u kojem su se vjernici fizički i duhovno pripremali za ulazak u crkvu, kako bi prisustvovali liturgijskom činu. Atrij djeci predstavljamo kao posebno svečano mjesto na kojem govorimo o Isusu, mjesto na kojem zajedno otkrivamo Božje tajne.

Atrij nije samo mjesto gdje se naviješta i slavi Božja riječ već je i mjesto gdje se radi. Sve ono što se u Crkvi, u liturgiji živi, može se naći i u atriju. U Atriju dijete živi slobodno, odabirući aktivnosti koje ne može raditi u crkvi, to je posebno mjesto u kojem rad vrlo lako može prerasti u meditaciju i molitvu. Rad djece u atriju omogućuje izražavanje njihovih unutrašnjih potreba: samostalnosti, neovisnosti, usavršavanje pokreta i vlastite kontrole; podupirući i poštujući pri tome aktivnosti samoga djeteta te potpomažući religiozni život djeteta. Postoji posebna privlačnost između Boga i djeteta.

Vjerski odgoj nije dodatak nego BIT Montessori pedagogije. Smisao Kateheze je uvoditi dijete u odnos s Bogom koji je intiman, čist, prirodan.

1.4.2. Vremenski kontekst

Organizacija vremenskog konteksta je fleksibilna u smislu usklađivanja djetetovih potreba, interesa, njegovog biološkog ritma i navike koju zahtjeva organizacija rada u vrtiću. U promišljanju vremenskog konteksta osnovno je načelo da svaki trenutak življenja djeteta u vrtiću ima jednaku važnost i jednak odgojno-obrazovni potencijal.

1.4.3. Komunikacijski kontekst

Socijalna dimenzija djetetova okruženja osigurava kvalitetnu komunikaciju i kvalitetu međusobnih odnosa kod svih sudionika procesa, uključuje sve oblike suradnje i osigurava djetetovu afirmaciju unutar skupine. Obilježja socijalnog okruženja u katoličkom vrtiću su ona u kojem: dijete osjeća sigurnost, dobrodošlicu, tolinu, zadovoljstvo,

susretljivost, razumijevanje, prijateljstvo, ljubav na djelu; vlada povjerenje i poštuje osobnost svakoga; potiču se aspekti komunikacije (slušanje, verbalno i neverbalno izražavanje; dijete vidi življenu suradnju na svim razinama; problemi se rješavaju na konstruktivan način vodeći se primjerima iz Evanđelja.

U interakciji s djetetom odgojitelj njeguje stav koji neće biti poučavateljski, već nedirektivni. U svrhu poticanja socio-emocionalnog razvoja kao temelja razvoja kompetentnog djeteta, odgojitelj razvija i njeguje empatijom vođenu komunikaciju s djetetom. Na taj način slijedi djetetove individualne potrebe i inicijativu. Uvažavajući sigurnost svakog djeteta, odgojitelj je djetetu emocionalno dostupan, komunicira s njim na način da mu pruža osjećaj ohrabrenja i podrške, prijateljstva, po potrebi utjehu, razvijajući osjećaj bliskosti i privrženosti. To čini promatrajući i prateći djetetovo ponašanje, njegovu verbalnu i neverbalnu komunikaciju.

Djetetovu prirodnu potrebu da istražuje, upoznaje i razumije vlastito okruženje, odgojitelj podržava svojom zainteresiranošću, entuzijazmom i oduševljenjem. To čini i verbaliziranjem djetetovih postupaka, postavljanjem otvorenih i poticajnih pitanja te dijeljenjem optimističnih opažanja o svemu što nas okružuje. Pokazujući poštovanje i radosno zanimanje za sve ono što kod djeteta izaziva divljenje i čuđenje, odgojitelj stvara bazu za razvoj mašte i stjecanje novih spoznaja i iskustava.

S obzirom na važnost razvoja sposobnosti samodiscipline ponašanja, odgojitelj usmjerava i prema potrebi modificira ponašanje djeteta, na način da djetetu daje jasne upute, da objašnjava posljedice pojedinog ponašanja, da dogovara jasna pravila te verbalnim i neverbalnim putem dijete opskrbljuje jasnim povratnim informacijama.

1.5. Kurikulum Dječjeg vrtića Zvezdica mira

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan rada redovnog programa, programa katoličko-vjerskog odgoja, Montessori programa, programa predškole i radionica za roditelje. Kurikulum je povezan sa svim područjima kvalitete ustanove i svi subjekti su suodgovorni za njezino ukupno djelovanje i kvalitetu.

Polazište kurikuluma	
USVAJANJE ZDRAVOG NAČINA ŽIVLJENJA Dijete ima pravo odrastati u zdravom okruženju	UČENJE U KONKRETNIM ŽIVOTNIM SITUACIJAMA Dijete uči čineći i istražujući

IGRA I STVARALAŠTVO Dijete uči kroz igru. Dijete je stvaralačko biće.	IDENTITET Dijete je dio obitelji, odgojne skupine, sredine u kojoj živi.
--	--

1.6. Načela odgojno obrazovnog rada

Načela čine vrijednosna uporišta kojom se osigurava unutarnja usklađenost svih sastavnica kurikuluma i djelovanje svih sudionika:

Fleksibilnost odgojno obrazovnog procesa	Omogućuje prilagodljivost konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djece i odraslih u ustanovi. Poštuje se pravo svakog pojedinca u ustanovi, osigurava zadovoljenje osobnih ritmova i različite strategije učenja.
Njegovanje posebnosti	Mješovite odgojne skupine: različite dobi, različitog socio ekonomskog konteksta, različite narodnosti i jezici, različite kulture i obiteljski običaji, uvažavanje različitosti – odgoj za empatiju, za solidarnost, za poštivanje drugačijih; dovesti dijete do osobnog iskustva susreta s Bogom kroz navještaj, obilježavanje i slavlje krsnog dana djeteta, njegovanje kulture milosrđa svih sudionika odgojno obrazovnog procesa u vrtiću; integracija djece s teškoćama u razvoju
Organizacija poticajnog okruženja	Jedan od važnijih kriterija kvalitete prostornog okruženja je razina ugone koju on pruža djeci. Okruženje vrtića je esencijalni izvor učenja djece i sadržava visoki obrazovni potencijal: omogućava istraživanje, eksperimentiranje, konstruiranje znanja i razumijevanja. Prostorna organizacija bitno određuje kvalitetu socijalnih interakcija djece međusobno kao i s odgajateljima. Omogućavamo djeci slobodan izbor materijala i aktivnosti sukladno njihovim željama i interesima.
Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju ukazuje na potrebu široke mreže odnosa	vrtić i obitelj, vrtić i Crkva, vrtić i društvena sredina i rad na zajedničkim projektima: razvijati kulturu dijaloga među svim sudionicima
Su-odgojiteljsko partnerstvo među odgojnim institucijama	pretpostavlja otvorenu, podržavajuću i ravnopravnu komunikaciju i skrb za pojedino dijete s ciljem cjelovitog razvoja djetetove osobnosti.

1.7. Vrijednosti koje oblikuju naše odgojno obrazovno djelovanje

Vrijednosti na kojima se temelje odgojiteljeva stajališta i uvjerenja o djeci odražavaju se na cjelokupno oblikovanje uvjeta za odgoj i obrazovanje djece u vrtiću. Zato nam je važno upoznavati i osvješćivati vlastite vrijednosti, o njima raspravljati i usklađivati vođeni zajedničkom vizijom.

Danas smo obilježeni mentalitetom individualizma i sebičnosti, zatvorenosti zbog nepovjerenja među ljudima. Ugroženi smo nemilosrdnim terorizmom i nepravdama. U svijetu se zlorabe i izgladnjuju djeca, milijuni su protjerani iz svojih domova, haraju prirodne katastrofe, progoni kršćana... Svijet vapi za milosrđem. Treba nam kultura milosrđa. *Bez milosrđa društvo postaje kruto, bojažljivo, osuđujuće i bez humora (Nick Cave)*. A milosrđe je temeljni pojam Evanđelja, ključ kršćanskog života. Otmjenost duha se najbolje pokazuje u trenucima kada je drugi u potrebi i kad mu milosrdnim djelovanjem pomazemo. U milosrdnom djelovanju Bog i čovjek su na istom poslu!

Specifičnost naše vrtićke zajednice je svakodnevno opredjeljenje i rad za **kulturu milosrđa**, koja bi trebala postati temeljna prepoznatljiva kvaliteta naše ustanove, karakteristični duh koji oblikuje naš identitet i naše poslanje. Djelujući milosrdno, postat ćemo uvježbani u milosrđu, kultivirani milosrđem; postajemo ljudi za drugoga.

Da bismo do tog umijeća i kulture dospjeli, najprije nam valja živjeti ponizno na osnovi istine o sebi, da spoznamo i priznamo da nismo dovoljni sami sebi. Da smo uvijek u relaciji s Bogom i drugima. Milosrđe je melem na ranjene osjećaje, iznevjerenu nadu, oslabljenu vjeru, neuzvraćenu ljubav.

IDENTITET	<ul style="list-style-type: none">▪ poticati razvoj osobnog identiteta djeteta, osnaživati dijete da bude dosljedno sebi, da razvija samopoštovanje i stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju▪ podržavati i prihvaćati različitost identiteta svakog djeteta i njegove obitelji, te pomoći djetetu da razumije sebe i vlastiti identitet, ali i identitet ostalih s kojima se susreće;▪ poticati na očuvanje nacionalnog i kulturnog identiteta▪ razvijati pozitivne stavove prema društvenoj okolini (obitelj, domovina, baština, etničke manjine, vjera)
------------------	--

ZNANJE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omogućiti djetetu da stječe znanje aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal ▪ omogućiti djetetu da sebe percipira kao kompetentnog i uspješnog pojedinca te razvija različite strategije učenja ▪ osigurati djetetu radost otkrivanja i učenja koje se najviše oslanja na igru i druge djetetu zanimljive aktivnosti ▪ permanentno informirati i educirati roditelje te ih podržavati i osnaživati u roditeljskoj ulozi ▪ omogućiti permanentno educiranje svakog pojedinca u ustanovi s ciljem unaprjeđenja kvalitete materijalnog i društvenog okruženja
TOLERANCIJA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prihvaćanje i poštovanje čovjeka i njegova dostojanstva ▪ razvijati senzibilitet djece za potrebe drugih ▪ poštivati različitost i graditi skrbne odnose s drugima ▪ omogućiti ostvarivanje prava ▪ uvoditi djecu u interkulturalno razumijevanje
KRŠĆANSKE VRIJEDNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijati i njegovati religioznu dimenziju djeteta ▪ omogućiti mu otkrivanje i življenje autentičnih vrednota Evanđelja u odnosu na sebe, na drugoga, posebno na Boga ▪ duhovnost kao dimenzija cjelovitosti djetetovog bića daje priliku za transcendentalno ▪ davati primjer življenja i ostvarivanja ljudskih i kršćanskih vrijednosti, biti drugima dar
AUTONOMIJA I ODGOVORNOST	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poštivati dijete i njegovo pravo na izbor i iznošenje svog stava i mišljenja ▪ poticati inicijativnost i samoorganizaciju u oblikovanju vlastitih aktivnosti ▪ preuzimanje odgovornosti za svoje izbore; važno je poticati samoprocjenu vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja i komunikacije, kako kod djece tako i kod svakog pojedinca
KREATIVNOST	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osigurati slobodu izražavanja i pronalaženje vlastitih rješenja, što je osnova razvoja svakog pojedinca u inicijativnu i inovativnu osobu koja je u stanju prepoznati, inicirati i oblikovati različite kreativne aktivnosti i pronalaziti originalne pristupe rješavanju različitih problema
KVALITETA KULTURE VRTIĆA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ njegovati suradničko ozračje i zajedničku odgovornost ▪ gradimo kulturu milosrđa (empatija, priznanje, praštanje, prihvaćanje, razumijevanje, slušanje...) ▪ njegovanje duha zajedništva, određeni 'način življenja' biti za druge i s drugima, kulturu dijaloga, milosrđa, život u vjeri
KVALITETNA KOMUNIKACIJA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odgajatelj će ostvarivati pedagogiju slušanja (verbalnog i neverbalnog)

KVALITETNA KOMUNIKACIJA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticati djecu na komunikativnim vještinama ▪ raditi na vlastitoj komunikaciji: razumijevati što nam drugi žele reći, sadržajno i emocionalno ▪ posvješćivati aktivno slušanje
FLEKSIBILNOST	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omogućiti izražavanje prijedloga, inicijativa i sugestija djece i odraslih ▪ poštivati prava i potrebe djeteta da svoje razvojne potencijale razvija svojim osobnim tempom ▪ omogućiti fleksibilnu organizaciju rada u situacijama kada to doprinosi dobrobiti djeteta ▪ fleksibilno organizirati popodnevni odmor s ciljem prilagođavanja dnevnog ritma stvarnim potrebama djece
SOLIDARNOST	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posvješćivati da ima potrebitih oko nas i u svijetu i solidarizirati se s njima ▪ organizirati konkretne postupke kako pomoći i iskazivati milosrdnu ljubav ▪ njegovati opće ljudsku otvorenost za siromašne i pomagati

2. PROGRAMI

2.1. Redovni program

Program i organizacija rada u našem vrtiću temelji se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s čim stručni radnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle i društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa sa roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece

- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada sa djecom predškolske dobi

Ciljevi redovnog programa

Stvoriti uvjete za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz:

- zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale (*na području glazbe, informatike, likovnog, scenskog i plesnog izražavanja, materinskog jezika, inicijativnosti i poduzetnosti, u otkrivanju, istraživanju i zaključivanju o svijetu koji ga okružuje*)
- stvaranje kreativnog ozračja, zainteresiran, nedirektivni stav odgojitelja
- usvajanje socijalnih vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju
- poticati komunikativnost i partnersku suradnju s roditeljima

Obilježja:

- Mješovitost – sve naše skupine su dobno mješovite što omogućuje poticajnu socijalnu interakciju i suradničko učenje djece različite dobi.
- Prostor – treći odgajatelj – nastojimo organizirati bogato strukturirano okruženje i poticajnu materijalnu sredinu koja omogućuje djetetu razvoj svih potencijala, učenje kroz istraživanje, razvoj kreativnosti i stvaralaštva.
- Suradnja i pozitivan odnos prema drugima – smatramo da nas suradnja u svakom smislu oplemenjuje, a pod njom podrazumijevamo suradnju među skupinama, suradnju s roditeljima i s vanjskim suradnicima; pozitivan odnos kao zdravu ljudsku relaciju prožetu evanđeoskim stavom
- Različitost – iako sve tri skupine provode redovni program, razlikuje se od skupine do skupine zbog implicitne pedagogije odgajatelja, konteksta u kojem se nalaze i drugih čimbenika.
- Kretanje – nastojimo fleksibilno biti dinamični i poticati kretanje. Kretanja u smislu boravka vani, na dvorišnom prostoru, šetnje, posjete, razgledavanje... i naravno u prostorima vrtića.

Nositelji programa

Programe provode educirani i stručno kompetentni radnici: odgojitelji i stručni suradnik – pedagog / ravnateljica.

Namjena i vremenik programa

Namjena programa je predškolski odgoj i obrazovanje djece u dobi od 3. godine do polaska u osnovnu školu. Sve skupine su dobno mješovite, što omogućuje kvalitetnu socijalnu interakciju i suradničko učenje djece različite dobi.

Jedna pedagoška godina počinje od 1. rujna tekuće godine i traje do 31. kolovoza sljedeće godine. Ukupno je 60 djece upisano u tri odgojne skupine. Vrtić radi pet dana u tjednu, od ponedjeljka do petka. Provodi deset-satni program a dnevno s radom započinje u 6,30 sati i završava u 16,30 sati.

PROGRAM	SKUPINA	RADNO VRIJEME	ODGOJITELJI
redovni cjelodnevni	Zvezdice	6.30 – 16.30 sati	D.K. D.K.

PROGRAM	SKUPINA	RADNO VRIJEME	ODGOJITELJI
redovni cjelodnevni	Leptiri	6.30 – 16.30 sati	G.Z. I.I.

PROGRAM	SKUPINA	RADNO VRIJEME	ODGOJITELJI
redovni cjelodnevni	Anđeli	6.30 – 16.30 sati	I.G. V.M.B.

Način vrednovanja programa

- kroz dnevna zapažanja i vođenje bilješki
- tromjesečna valorizacija ostvarenosti razvojnih zadaća
- ankete za odgajatelje i roditelje na kraju pedagoške godine
- kroz individualni razgovor s djecom, odgajateljima i roditeljima
- refleksija na odgajateljskim sastancima i samovrednovanjem

Redovni program našeg Vrtića razrađen je u Godišnjem planu i programu rada ustanove, te je prilagođen aktualnim okolnostima i pedagoškim potrebama perioda u kojem se odvija.

2.2. Montessori program

Elementi Montessori program se u našem vrtiću provode od 2003. godine. Od Ministarstva znanosti i obrazovanja dobili smo suglasnost za Montessori program (Zagreb, 10.02.2023. KLASA: 601-01/22-03/00729 URBROJ: 533-05-23-0004).

Djetetu omogućuje da stekne znanja i vještine potrebne u svakodnevnom životu u smislu brige za sebe, brige za druge, brige za okoliš, vještine klasificiranja i sortiranja različitih osjetnih modaliteta, vještine govorenja i pisanja i čitanja, vještinu brojanja i računanja, likovnog i glazbenog i ritmičkog izražavanja te spoznaje o ukupnom svijetu i kulturi. Djeca uče na svoj način, u skladu sa svojim potrebama, izabirući ponuđene aktivnosti. Učenje je uzbudljiv proces otkrivanja, koji vodi koncentraciji, motivaciji, samodisciplini i želji za učenjem.

Montessori pribor ima vrlo važnu ulogu u ovoj metodi i podijeljen je u pet područja rada: pribori za vježbe praktičnog života, pribori za razvoj osjetilnih sposobnosti, pribori za razvijanje matematičkog uma, pribori za razvoj govora, čitanja i pisanja i kozmički odgoj. Osnovna teza Montessori pedagogije „Pomozi mi da učinim sam“. Montessori odgojitelj prati individualni razvoj svakog djeteta i nudi mu poticaje potrebne za ovladavanje određenih vještina sukladno njegovom trenutačnom psihofizičkom razvoju koje su ujedno i osnova za daljnji razvoj djeteta u cjelini kao čovjeka, budućeg nositelja razvoja društva. Montessori metoda ne temelji se na direktnom poučavanju, već na osiguravanju poticajne okoline u kojoj će dijete razviti sve svoje sposobnosti.

Nositelji programa

Program provode odgojitelji koji su educirani u Montessori pedagogiji.

Namjena i vremenik

Svi polaznici vrtića mogu koristiti Montessori pribor. Rade individualno ili u grupi.

Način vrednovanja

- kroz dnevna zapažanja i vođenje bilješki
- tromjesečna valorizacija ostvarenosti razvojnih zadaća
- ankete za odgajatelje i roditelje na kraju pedagoške godine
- kroz individualni razgovor s djecom, odgajateljima i roditeljima
- refleksija na odgajateljskim sastancima i samovrednovanjem

2.3. Program katoličko-vjerskog odgoja

Vjerski odgoj je uključen u redovni program rada vrtića. Mora li se ili može li se vjera odgajati? Na postavljeno pitanje moguće je različito razmišljati. Vjera je milost Božja, zato ona ne ovisi o odgojnom ostvarivanju. Ipak naglašava da treba voditi brigu o razvoju vjere. Kao što dijete, premda nadareno i predisponirano za jezik, nikad ne bi govorilo neki jezik ako mu se on ne bi posredovao životom grupe koja tim jezikom govori. Tako i vjera kao konkretna zbilja, mora se posredovati životom vjere ljudi. Dakle i vjeru je unatoč njezine metafizičke zbilje potrebno odgajati. Jer dijete je spontano, otvoreno transcendentnomu i religioznosti. Ima sposobnost čuđenja i divljenja. Mašta, intuicija, znatiželja i spontanost omogućuju stvaranje autentičnog odnosa s Bogom. Pravo je djeteta na slobodu misli, savjesti i vjere. Indirektni vjerski odgoj po Mariji Montessori je istaknuto načelo njezine cjelokupne pedagogije. Tako na primjer geometrijski oblici za crtanje, dijete indirektno priprema za pisanje ili materijal za brojenje indirektno priprema dijete za matematiku. Isto tako kontrola pogrešaka i propusta indirektno formira savjest, ili zajednički boravak dobno mješovitih skupina indirektno promiče društveni odgoj itd. Za bolje razumijevanje tog načela M. Montessori koristi sliku središta i periferije neke stvari. Odgojem se smije utjecati samo na periferiju, a središte pripada svakom djetetu kao njegova tajna. Time se želi naglasiti da je dijete u središtu svoga bića samo Bogu dohvatljivo. To opće odgojno načelo vrijedi i za religiozni odgoj.

Tri aspekta indirektnoga vjerskog odgoja po M. Montessori:

1. Dijete:

- odgoj se ostvaruje u duhu stvarnog poštivanja osobe kao vrijednosti. M. Montessori brani dijete od svake vrste gospodarenja odrasloga nad njim. Upozorava na skriveno središte u svakom djetetu koje se ničim ne može zamijeniti i s kojim nitko ne smije raspolagati.. "Dopusti da tvoje dijete ima svoju tajnu", jer "dijete bez tajne razvit će se u odraslu osobu bez osobnosti".
- po slobodi dijete na svoj način biva neovisno i pomaže mu da se pristajanjem uz zakon koji ono otkriva u vlastitoj nutrini. U tome se iskazuje povezanost između neovisnosti, slobode i dostojanstva, a sve to upućuje na jednu drugu dimenziju - transcendenciju, a da se o tome izričito ne govori.

- djetetu je potrebna pomoć u vođenju. Prepoznaje se u savjesti. A razvoj savjesti dovodi se u vezu i s kontrolom nad pogreškama.
- M. Montessori upozorava da se osjećaj savjesti u prepoznavanju zla može očitovati i u tjelesnom osjećaju. Time se još jače potvrđuje povezanost tijela, duha i duše u cjelinu osobe.
- ljudski duh se mora utjeloviti da bi u osjetilnom svijetu bio sposoban za djelovanje, osjećanje i komuniciranje.
- dvije važne točke koje u pedagogiji M. Montessori igraju veliku ulogu te međusobno ovise upravo o cjelini duše i tijela, a to su šutnja i tzv."naboj ispunjen pažnjom i susretljivošću. Po njoj šutnja nije neka disciplina nego povod za nova iskustva. Takva šutnja nije rezultat utjecaja vanjskog šuma ili kretanja, već je šutnja ponašanje koje proizlazi iz unutarnjeg doživljavanja.
- manualni rad je usko povezan s koncentracijom duha. Fenomen polarizacije pažnje se kod malog djeteta može postići samo onda kada ono sudjeluje svojim rukama.

2. *Društvena zbilja*

Ljudski se individuum ne može razvijati bez društvenog života. Čovjek živi od čovjeka. Veliko značenje društvenog života i njegovo ostvarenje kao i razvijanje vjerske dimenzije nalazi se u ljubavi. A ljubav je najveća snaga kojom raspolaže čovjek. Ljubav sadržava socijalne zakone, a u socijalnoj organizaciji vidi njezinu posljedicu. Ljubav nije ideal, ljubav je zbilja. Tako i u pogledu mira, mir kao i ljubav ima značiti osnovni zakon socijalnog života.

3. *Svemir*

Uspostava mira u svijetu kao stanje sloge i harmonije prelazi okvire međuljudskih odnosa. Potreba za mirom odnosi se i na onu zbilju u svijetu koja se nalazi izvan čovjeka, jer upravo o toj zbilji svijeta ovisi sav životni prostor čovjeka. Svijet i čovjek su neraskidivo upućeni jedan na drugoga, ali tako da se u tom suodnosu čovjekov položaj nalazi na višoj razini. Čovjeku nije dodijeljena neka točno određena životna sredina, već je njegova cijela Zemlja. Zato ga M. Montessori naziva kraljem svemira. Čovjek može svojom inteligencijom zahvaćati u zbilju svijeta, mijenjati je te iz naravi prirode oblikovati 'nadnarav' i svijet kulture kao ljudski životni prostor. Čovjek ne smije djelovati samovoljno ili na bilo koji način, nego u stavu 'ljubavi za okolinu', jer on nije stvorio svijet, nego mu je svijet povjeren

da njime upravlja. Doprinos M. Montessori indirektnom vjerskom odgoju ima polazište, svoje središte i zaključak kao krunu koja se očituje u tome što se njezino cjelokupno pedagoško djelo 'usmjerava na dijete'. Zato se razdoblje predškolskog djeteta naziva 'religiozno osjetljivim razdobljem', jer ona u djetetu otkriva prisutnost Božju. Promatra li se dijete tako, onda usmjerenje na njega predstavlja ozbiljnu obvezu: "Ako ne budete kao djeca..." izravnog odgoja, u kojem se obje dimenzije (indirektnog i direktnog vjerskog odgoja) međusobno prožimaju. *Kateheza Dobroga Pastira* po Montessori programu slijedi liturgijsku godinu, a središnja prispodoba za djecu predškolske dobi jest ona o Dobrom Pastiru (Iv 10, 1-16). Kateheza je utemeljena na kerigmi, navještaju, događajima koji su radosna vijest za nas. Odgojitelj u vjeri djeci posreduje Riječ Božju ali dijete ne opterećuje informacijama, nego zajedno s njim osluškuje i naviješta Boga.

Cilj programa

Cilj katoličkog vjerskog odgoja je odgajati duhovnu dimenziju djeteta i oplemeniti ju za ljudske vrijednosti: savjest, intelekt, karakter, vjera, ljubav, nada i osobnost. Uvesti dijete u tajnu života koji je dar, uvesti ga u odnos, koji je slika odnosa – saveza s Bogom.

Nositelji programa

Program provode posebno educirani odgojitelji, koji su završili teološko katehetsko doškolovanje ili su završili i Montessori vjerski program *Katehezu Dobrog Pastira* i imaju kanonski mandat.

Namjena i vremenik programa

Program je namijenjen svoj djeci koja su upisana u naš vrtić. Skupine su dobno mješovite što omogućuje kvalitetnu socijalnu interakciju i suradničko učenje djece. Program je integriran u redovni cjelodnevni deset-satni program i poludnevni šest-satni program i nije moguće odrediti vrijeme kad počinje ili kad završava jer je utkan u ozračje i način življenja vrtića.

Način vrednovanja programa

- kroz dnevna zapažanja i vođenje bilješki
- tromjesečna valorizacija ostvarenosti razvojnih zadaća
- ankete za djecu, odgajatelje i roditelje na kraju pedagoške godine
- kroz individualni razgovor s odgajateljima i roditeljima
- refleksija na odgajateljskim sastancima i samovrednovanjem

2.4. Program predškole

Odgojno-obrazovni rad s djecom u godini prije polaska u školu planira se i oblikuje cjelovito (*tematski, projektno*), a ne parcelizirano (kao međusobno nepovezane aktivnosti, izdvojena područja učenja, uvježbavanje posebnih vještina i sl.).

Planiranje sadržaja kurikuluma predškole temelji se na promatranju i slušanju djece i dogovaranju s djecom, pri čemu su interesi djece i njihove individualne i razvojne mogućnosti najvažniji kriterij.

Posebna pozornost usmjerava se utvrđivanju postojećeg iskustva, znanja i razumijevanja djece te oblikovanju uvjeta za njihovo nadograđivanje. Djecu se kontinuirano potiče na sudjelovanje, promišljanje i planiranje novih iskustava učenja s odgajateljem.

Odgojno-obrazovne aktivnosti temelje se na istraživanju, otkrivanju, promišljanju, rješavanju problema i raspravi djeteta s drugom djecom i odgajateljem te korištenju različitih izvora učenja.

Djecu se potiče na izražavanje u sklopu različitih vrsta reprezentacija (crtanje, slikanje, građenje, konstruiranje i sl.), koje im olakšavaju razumijevanje i integriranje koncepata kojima se bave te korištenje simbola za izradu pisanih bilješki u njima svrhovitome kontekstu.

Zrelost djeteta za polazak u školu promatramo kao tjelesnu zrelost, kognitivnu, socio-emocionalnu, govorno-jezičnu komunikacijsku, te duhovno-moralnu zrelost.

Sadržaj rada nije unaprijed propisan i posebno se ističe spontano i situacijsko učenje kroz igru, doživljaje i bogate poticaje.

Program rada usklađen je s potrebama i mogućnostima svakog djeteta. Djeca koja će biti obuhvaćena programom predškole nalaze se u tri odgojne skupine i redovni su polaznici vrtića.

Ciljevi programa

Osigurati kvalitetno okruženje u kojem će djeca razviti svoje potencijale, zadovoljiti svoje aktualne interese i time steći znanja, vještine i navike koje će mu omogućiti uspješnu prilagodbu novim uvjetima života, rasta i razvoja, što ga u školi očekuju.

Nositelji programa

Voditelji programa su odgojitelji skupina u kojoj djeca borave.

Namjena i vremenik programa

Program rada predškole namijenjena je za djecu koja su već polaznici vrtića. Ukoliko se ukaže potreba za uključivanjem djece u program koja nisu polaznici vrtića postupat će se sukladno Pravilniku o sadržaju i trajanju programa predškole (NN,107/2014.)

Program se ostvaruje u okviru redovitog rada vrtića u jednoj pedagoškoj godini (minimalno 250 sati), u trajanju od 1. listopada tekuće godine do 31. svibnja sljedeće godine. Provodi se svakodnevno, kontinuirano i ravnomjerno, uz stalne odgajateljce.

Način vrednovanja programa

- kroz dnevna zapažanja i vođenje bilješki
- valorizacija ostvarenosti razvojnih zadaća
- ankete za djecu, odgajatelje i roditelje na kraju pedagoške godine
- kroz individualni razgovor s odgajateljima i roditeljima
- refleksija na odgajateljskim sastancima i samovrednovanjem

2.5. Program za roditelje

Nezaobilazna je uloga roditelja jer su oni prvi i glavni odgojitelji svoje djece. Suradnja s roditeljima treba osvijestiti i afirmirati temeljne vrijednosti. Sve pozitivne vrijednosti odgojitelji i roditelji zajedno grade u odgojnoj skupini i na taj način stvaraju i osiguravaju uvjete za zdravo odrastanje djece.

Jedinstvenost i usklađenost odgojnih djelovanja potrebno je razvijati kroz individualne razgovore, roditeljske sastanke, uključivanjem roditelja u aktivnosti odgojne skupine, formiranje kutka za roditelje, kroz radionice, liturgijska okupljanja, razna prigodna druženja, izlete, te u suradnji s Uredom za obitelj riječke nadbiskupije kroz mjesečne tematske radionice, te Obiteljske i Roditeljske škole koje su vikend – programi za roditelje i djecu, kojim se potiče obiteljsko druženje i učvršćuje zajedništvo.

Programom *Praćenje mladih bračnih parova* (nositelj Ured za obitelj) parovi se uče kvalitetnoj komunikaciji, međusobnoj predanosti, uvažavanju i poštivanju partnera. Time se doprinosi sprječavanju i otklanjanju nasilja u obitelji. Radi se kontinuirano tijekom 3 godine, u malim grupama sa stalnim voditeljem i u istom prostoru. Ovakvim kontinuiranim i dugim radom dolazi se do samouvida, razmjenjuju se osobna iskustva, te takav rad ima

terapijski učinak s pozitivnim rezultatima. Trogodišnji ciklički program sadrži 30 tema. Svaka godina nosi svoj naslov: *Zaplešimo zajedno, Partnerstvo i kako ga ostvariti, Roditeljstvo – zanat koji se ne uči nego radi.*

PROGRAM	VODITELJICA	TRAJANJE PROGRAMA	VRIJEME ODRŽAVANJA	MJESTO ODRŽAVANJA
radionice za roditelje	I.S. A. Psiholog	od listopada tekuće godine do svibnja sljedeće godine	zadnji utorak u mjesecu od 18.30 – 20,30	dvorana vrtića

Cilj programa

Educirati mlade bračne parove kako će smanjiti i prevladati bračne krize, pružiti im pomoć i podršku kako bi što uspješnije stvarali čvrste i zdrave temelje na kojima će počivati mlada obitelj. Osnaživanje i ohrabivanje mladih bračnih parova u vjeri, za otvorenost, suradnju i prihvaćanje pomoći.

Namjena programa

Namijenjen je roditeljima djece koja su upisana u vrtić ali i drugim zainteresiranim roditeljima. Ovaj program omogućuje protok informacija, znanja, vještina, podrške i međusobnu podršku.

Način realizacije i nositelj programa

Nositelj programa je Ured za obitelj riječke nadbiskupije. Program rada s bračnim parovima uglavnom se održavaju jednom mjesečno od 18.30 sati uz istog voditelja, Ivanu Sošić Antunović, psihologa.

Način vrednovanja

Evaluacijske liste nakon održanih radionica i završni susret svih sudionika.

3. Način ostvarivanja programa

Ostvarivanje programa vrtića podrazumijeva stvaranje odgovarajućih organizacijskih uvjeta koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića, kao istraživača i aktivnog stvaratelja znanja, kao socijalnog subjekta sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom, te kao kreativnog bića sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima.

- Kvaliteta odgoja i obrazovanja djece proizlazi iz kvalitete njihova svakidašnjeg življenja u vrtiću. Uvijek iznova radimo na kvaliteti izvrsnosti.
- Učenje djeteta je cjelovito, a ne rascjepkano po predmetnim tj. metodičkim područjima. Odgojno-obrazovni proces zahtjeva visoku razinu prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima djece. Odgojno-obrazovni proces oblikuje se cjelovito, ne dijeli se sadržajno niti vremenski, vodeći računa o svim segmentima razvoja djeteta (socio-emocionalni, motorički, spoznajni, razvoj govora i komunikacije).
- U oblikovanju i ostvarivanju odgojno - obrazovnog procesa teži se fleksibilnom pristupu uz napuštanje svakog oblika uniformiranja aktivnosti djece, a pri tome se posebno vodi računa o individualnim specifičnostima svakog djeteta.
- Djeca uče kroz igru. To je njihova najvažnija i osnovna aktivnost. Nastojimo omogućiti istraživačke i druge aktivnosti putem neposrednog iskustva djeteta koristeći raznovrsne resurse učenja o svijetu koji ga okružuje.
- U ostvarivanju programa potrebno je raditi na organiziranju uvjeta koji djeci omogućuju istraživanje različitih fenomena te stjecanje raznovrsnih iskustava, znanja i razumijevanja te poticanja djece na samostalno otkrivanje i rješavanje problema. Raznovrsnost, raznolikost i stalna dostupnost materijala promoviraju neovisnost i autonomiju učenja.
- U radu se osiguravaju oni oblici odgajateljeve potpore koji angažiraju sve potencijale koje dijete ima i koji ga potiču na refleksiju o vlastitim iskustvima.
- Svako dijete, neovisno o kronološkoj dobi, razvojnim mogućnostima i posebnim potrebama, ili pak vjerskim, nacionalnim, ekonomskim i drugim posebnostima njegove obitelji, predstavlja ravnopravnu i jednako vrijednu osobu, sa svojim jedinstvenim potrebama, mogućnostima i pravima.
- Rad na godišnjim projektima, kao oblik integriranog kurikuluma.

4. Bitni zadaci odgojno-obrazovnog rada na nivou ustanove

► Oblikovanje poticajnog materijalnog i socijalnog i vremenskog okruženja prostora skupine te realizacija oblikovanja zajedničkih prostora u funkciji igre i učenja djece. Primjenjivanje suvremenih procesa učenja i proširenje istih na nivou cijele ustanove:

- istraživati i unaprjeđivati odgojno obrazovnu praksu u mješovitim dobnim skupinama
- oplemeniti prostorije i hodnike
- održavati razinu poticajnog materijalnog okruženja
- smišljeno planirati između skupina, omogućiti djeci da slobodno biraju centre i aktivnosti, da cirkuliraju između susjednih soba gdje mogu birati aktivnosti koje se ne ponavljaju (socijalni i vremenski kontekst ustanove)
- fleksibilizirati trajanje i vrijeme jutarnjeg kruga, vrijeme odlaska u dvorište, u dvoranu, ili šetnje, uzimanje voćnog obroka
- uspostaviti suradnju po skupinama, radni dogovori u kontekstu zajedničkog planiranja i refleksija
- uređivanje materijalne okoline prema interesima i potrebama djece, formiranje novih kutića/centara koji će zadovoljiti djetetovu potrebu za istraživanjem i učenjem kroz vlastitu aktivnost i suradnju s drugom djecom, te mijenjanje kutića/centara tijekom godine
- prostor oblikovati sa jasno određenim centrima - kutićima, te da omogućuje različite oblike grupiranja djece, druženja, osamljivanje, različite interakcije i komunikacije
- obogaćivanje centara sa kvantitetom i kvalitetom materijala
- proširiti i oblikovati prostore koji još nisu oblikovani (hodnici) s ciljem obogaćivanja života djeteta u vrtiću (mjesto suradnje, sakupljanja, aktivnosti za nespavače
- fleksibilna organizacija poslijepodnevnog odmora za svu djecu koja nemaju potrebe za spavanjem s naglaskom na planiranje poticaja i aktivnosti
- osmisliti aktivnosti na vanjskom prostoru sa ciljem što raznovrsnijeg izražavanja, istraživanja i konstruiranja

- osposobljavanje i osvještavanje svih djelatnika (komunikacijske radionice) te educiranje odgojitelja o vještinama vođenja skupine u svrhu boljeg slušanja i razumijevanja djece i bliskijeg povezivanje s njima
- projektna metoda rada s djecom (pokretanje projekata, praćenje i dokumentiranje projekata, prezentacija projekta djeci, roditeljima i široj zajednici)

▶ Praćenje, dokumentiranje i individualno planiranje kao bitan segment rada odgojitelja:

- praćenje procesa kroz dokumentaciju, refleksije, razvoj različitih tehnika praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece i odgojnog procesa u cilju razumijevanja djeteta (planiranje temeljeno na dokumentaciji) i poticanja interesa djece za učenje i razvoj projekata (zapisi dostupni djeci npr. fotografije djece u aktivnostima u centrima, video zapisi, tekstualni zapisi djece i odgojitelja i sl.)
- pedagoška dokumentacija i uvidi u rad kao polazište za raspravu i dijalog - refleksije rada
- prezentacija rada skupina kroz dokumentaciju, estetsko uređenje prostora u svrhu prezentacije rada djece i procesa učenja djece
- izrada dokumentacije na razini skupine ili individualne razvojne mape (razvojni proces skupine, projekti, događanja, anegdote, bilješke, izjave djece, fotografije, dječji radovi, izleti...)

▶ Praćenje kvalitete rada na svim segmentima rada naše ustanove:

- rasprave: zajednički rad i promišljanje nad pokazateljima kvalitete
- isticati pozitivne strane i uočavati i poboljšavati kritične točke

▶ Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

5. Osiguranje kvalitete

Temeljno obilježje kvalitete vrtića je stalni rast, zato je bitno promišljati i vrednovati kvalitetu odgojno obrazovne prakse i djelovati u smjeru stalnog unaprjeđivanja.

Samoprocjena kvalitete ustanove treba obuhvaćati: cjelinu (sveukupnost funkcioniranja ustanove) i pojedine segmente (praćenje, usavršavanje stručnjaka u ustanovi...). Posebno ćemo ove godine naglasak staviti na: stručno usavršavanje djelatnika, profesionalna kompetencija u vidu samovrednovanja kurikuluma u vrtiću.

Čimbenici vrednovanja su odgojitelji, djeca, roditelji, vanjski suradnici i nadležne institucije. Važno nam je naglasiti da je osiguranje kvalitete odgojno-obrazovne prakse primjenjivo. Kvaliteta se u odgojno-obrazovnoj ustanovi temelji na živoj razmjeni znanja i iskustva svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa, te smo usmjereni da sebe i proces stalno unaprjeđujemo.

6. Smjer profesionalnog razvoja stručnih djelatnika

Svaka stručna osoba u vrtiću razvija sebe kao osobu, radi na svojoj duhovnoj dimenziji i sudjeluje na cjeloživotnom stručnom usavršavanju. Znači, uvijek biti spreman na izazove koje postavlja odgojno obrazovno poslanje.

Pod stručnim usavršavanjem odgojitelja podrazumijeva se istraživanje i mijenjanje osobne prakse, što ovisi od angažmana odgojitelja i ima važne implikacije na njihov osobni razvoj.

Nastojat ćemo našim radnicima osigurati kontinuirano profesionalno učenje i razvoj. I dalje ćemo poticati stjecanje novih saznanja i regionalnih, nacionalnih i svjetskih trendova iz područja ranog i predškolskog odgoja kroz stručne skupove u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje ili neke druge organizacije.

Profesionalni razvoj odgojitelja treba rezultirati ne samo pomacima u znanju, nego i promjenama u njegovim uvjerenjima i djelovanju.

Zato je bitan uz informacijski oblik usavršavanja, onaj transformacijski potencijal, kad odgojitelj propituje svoja iskustva i svakidašnju praksu. Uvjerenja filtriraju znanje i upravljaju ponašanjem odgojitelja pa se u praksi ništa neće dogoditi ako nije povezano s propitivanjem i mijenjanjem tih uvjerenja i cjelokupne odgojne filozofije odgojitelja.

Promjene se ne mogu obavljati izdaleka, već se događaju u ustanovi i uključuju ljude koji će ih svakodnevno implementirati u praksi na razini ustanove.

Poseban naglasak u profesionalnom razvoju bit će i kontinuiran vid usavršavanja u organizaciji ustanove.

Ravnateljica: Marija Prodan